

โกสน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Codiaeum variegatium (L.) Blume
ชื่อสามัญ : Croton, Variegated Laurel, Garden Croton
วงศ์ : EUPHORBLACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

โกสนเป็นพรรไม้ยืนต้นประเภทไม้พุ่มขนาดย่อม ลำต้นมีความสูง 3-5 เมตร ผิวลำต้นเรียนสีน้ำตาลปนเทา ลำต้นตรง แตกกิ่งก้านเป็นพุ่มตรงกลม ใบแตกออกจากต้นและปลายกิ่ง ลักษณะใบมีรูปร่าง สีสันขนาดแตกต่างกันออกไปแล้วแต่ชนิดพันธุ์ ดอกออกเป็นพวงห้อยลงมาด้านล่าง ซึ่งออกมาจากปลายกิ่งพวงหนึ่งยาว 10-15 เซนติเมตรดอกมีสีขาวดอกเล็กมีกลีบ 5 กลีบ ดอกบานเต็มที่จะเห็นเกสาตัวผู้เป็นเส้นฝอย การบานของดอกเป็นทรงกลม ใบเรียงเวียนสลับ ใบเดี่ยว รูปใบมีหลายแบบเช่น กลม แถวยาว รูปไข่แกมรูปหอก ความกว้าง ยาวของใบไม่สามารถกำหนดได้ เนื่องจากมีความผันแปรใก โคนใบแหลม ปลายใบแหลม บางครั้งมีเส้นกลางใบยืนแล้วมีรยางค์แผ่เป็นใบเล็กๆ อีก 2 ใบ ขอบใบเรียบหรือเว้าบางต้นเว้าถึงเส้นกลางใบ แผ่นใบอาจบิดเกลียว มีสีต่างๆ เช่น ขาว เหลือง ส้ม ชมพู แดง ม่วงและดำ ดอกช่อที่ออกปลายกิ่ง ดอกแยกเพศ ช่อดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่บนต้นเดียวกัน ช่อดอกเพศผู้มีดอกกลม เล็ก ดอกย่อยมี 30-60 ดอก กลีบดอก 5-6 กลีบ เกสรเพศผู้จำนวนมาก ช่อดอกเพศเมียตั้งขึ้น มี 10-20 ดอก ไม่มีกลีบดอก เกสรเพศเมียแยกเป็น 3 แฉก ผลกลม มี 3 พู เมื่อแก่แตกได่ มี 3 เมล็ด แต่ละช่อมี 1 เมล็ด

พันธุ์โกสนที่ใช้ปลูกเป็นไม้มงคล

1. เหรียญทอง
2. ไกรทอง
3. ทับทิมทอง
4. ทองอุไร
5. ผู้ชนะสิบทิศ
6. มหาราช
7. หมื่นหาญ
8. รัตนโกสินทร์
9. เศรษฐีสุพรรณ

การเป็นมงคล

คนไทยโบราณเชื่อว่า บ้านใดปลูกต้นโกสนไว้ประจำบ้าน จะทำให้มีบุญบารมี เพราะโกสนโบราณคงกล่าวถึง กุศล คือ การสร้างบุญคุณงามความดี นอกจากนี้ยังมีความเชื่ออีกว่าสามารถช่วยคุ้มครองให้มีความอยู่เย็นเป็นสุข

ความเชื่อและพิธีกรรม

ใส่กรวยดอกไม้ (สวยดอกไม้) ขันครูหรือขั้นตั้งต่างๆ ใส่ขันบูชาแก้วทั้งสาม ใสขันเชิญในพิธีกรรมต่างๆ ใช้ตกแต่งเครื่องสักการะล้านนา

อ้างอิงจาก : Assumption College โกสน
สัมภาษณ์ : นายนพดล พิมาสน